

«Ο Γιάννης διηγείται...»

Με τη Λυδία περάσαμε όλο το πρωί μαζί. Και σιγά που θα τακτοποιούσαμε τα πράγματά μου, όπως είπε η γιαγιά! Εμείς, αντίθετα, παίξαμε νιντέντο και λέγαμε όλη την ώρα σαχλαμάρες! Είχε πολλή πλάκα. Η Λυδία με κάνει πάντα και γελάω. Ήθελα να της πω πως την αγαπάω, αλλά δεν τα κατάφερα· ο Κωσταντής ήταν συνέχεια μες στα πόδια μας. Δεν πειράζει· έχουμε ακόμα μπροστά μας ένα ολόκληρο καλοκαίρι. Τώρα βέβαια δεν είναι και πολύ εύκολο αυτό που θέλω να κάνω, γιατί, εκτός από τον Κωσταντή, έχω στο κεφάλι μου και αυτό το πιτσιρίκι που μου φόρτωσε ο ψυχίατρος.

Καλά, αυτός είπε μια μπουρδα· εγώ πάλι γιατί την πήρα τόσο σοβαρά; Μου κόλλησε για τα καλά ο μικρός τώρα. Εμφανίζεται συνέχεια φάντης μπαστούνι μπροστά μου, και εκεί που δεν το περιμένω. Δεν είμαστε καλά! Από πού κι ως πού μου 'κατσε ένα τόσο ενοχλητικό αδελφάκι; Η αλήθεια όμως είναι ότι ανυπομονώ μήπως μου πει τι έγινε εκείνη τη μέρα, μήπως θυμηθεί κάτι και γλιτώσω από τους εφιάλτες! Ίσως λοιπόν είναι καλύτερα που δε μίλησα ακόμα στη Λυδία για αυτό. Καλύτερα να περιμένω πρώτα να γίνω καλά.

«Πόπο, μεσημέριασε! Κωσταντή, πήγαινε και πες στη μαμά ότι έρχομαι» λέει η φίλη μου στον αδελφό της. «Λοιπόν, θα 'ρθεις για μπάνιο;» με ρωτάει. Έχει σκύψει από το παράθυρο και κάτι βλέπει απέναντι, στην πίσω μεριά του σπιτιού μας. Πριν προλάβω να της απαντήσω, γυρίζει ξεκαρδισμένη στα γέλια. «Σ' έπιασα, κυρία μου, τώρα θα δεις τι έχει να γίνει!»

«Ποιον έπιασες;»

«Τη γιαγιά μου» λέει γελώντας πονηρά. «Την κυνηγάω να κόψει το τσιγάρο. “Πάει πια αυτό, το έκοψα, σου λέω, παιδί μου. Αφού το είπε ο γιατρός, πάει το έκοψα”, έτσι λέει συνέχεια». Λύνομαι στα γέλια. Όταν η Λυδία μιμείται κάποιον, δε σου μένει άντερο. «Και τώρα από δω την είδα! Ήταν στο πίσω βεραντάκι, κάπνιζε νομίζοντας πως δεν τη βλέπει κανείς, και μετά πέταξε το αποτσιγάρο στη γλάστρα. Καλά, θα της κάνω μεγάλο καψόνι. Δε θα της πω ότι την είδα. Θα την τρελάνω, θα της πω ότι το μάντεψα. “Δεν το ξέρεις;” θα της πω. “Είμαι μάντισσα. Όλα τα βλέπω”. Λοιπόν, πάω. Λέγε, εσύ θα ‘ρθεις για μπάνιο;»

«Θα ‘ρθω αλλά λίγο αργότερα».

«Ωραία, ξέρεις πού θα μας βρεις. Εγώ πάω τώρα να μετρήσω στα κρυφά τα αποτσιγάρα της γιαγιάς, να της πω μετά ότι μάντεψα και πόσα κάπνισε. Θα πάθει πλάκα. Άντε γεια! Θα τα πούμε».

Πριν προλάβω να πω λέξη, εξαφανίστηκε κιόλας. Αυτό το κορίτσι έχει ένα μεγάλο χάρισμα. Όσο κακόκεφος και να είμαι, μου αλλάζει πάντα τη διάθεση. Νομίζω πως αν την είχα δίπλα μου δε θα έβλεπα ποτέ εφιάλτες. Ίσως είναι επειδή την αγαπώ.

Βγαίνω από το δωμάτιο και στέκομαι στην κορυφή της σκάλας. Η Λυδία χαιρετάει φουριόζα τον πατέρα μου και φεύγει. Ο μικρός Γιάννης είναι ακόμα κάτω, στην ίδια θέση που τον άφησα, και κοιτάει φοβισμένος τη σκάλα. Μέσα σε μια στιγμή, όλη μου η καλή διάθεση εξαφανίζεται, και νιώθω ξαφνικά να κυριεύομαι από έναν φόβο τόσο δυνατό όσο στους εφιάλτες μου. Φταίει ο μικρός Γιάννης, φταίει το βλέμμα αυτού του παιδιού που με κοιτάει με τόσο τρόμο. Μα,

τέλος πάντων, τι μου συνέβη πραγματικά; Ποιο είναι αυτό το παιδί; Τι ξέρει και γιατί δε μου το λέει; Δεν το θέλω πια κοντά μου, πρέπει να το πω στον ψυχολόγο. Πρέπει να το ξεφορτωθώ.

Ο μικρός όμως στέκεται εκεί και με κοιτάει σαν να περιμένει βοήθεια.

Ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ ΖΑΦΕΙΡΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΨΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΖΑΠΑ

Η Λυδία έβγαινε σαν σίφουνας από το σπίτι του Γιάννη, όταν ο Ζαφείρης άνοιξε την πόρτα της μεζονέτας. «Καλημέρα σας! – ήρθανε! – γεια σας! – εγώ πάω δίπλα!» Ο Ζαφείρης γέλασε καλόκαρδα. Ήταν αστείος ο τρόπος που το μικρό κορίτσι τού τα είπε όλα μαζεμένα. Την αγαπούσε τη Λυδία ο Ζαφείρης, και χαιρότανε που ο Γιάννης την είχε φίλη. Σίγουρα ήταν η παρέα που χρειαζόταν αυτό το θλιμμένο αγόρι. Ο αστυνόμος προχώρησε και χτύπησε την πόρτα του σπιτιού. Του άνοιξε η κυρία Δόμνα, η γιαγιά του Γιάννη.

«Καλώς τον. Πέρανα μέσα. Πριν από λίγο ήρθανε».

«Καλώς τον Μίλτο» είπε ο Αντώνης Ζάπας που τον είχε ήδη ακούσει και ερχόταν να τον υποδεχτεί. Οι δυο άντρες χαιρετήθηκαν εγκάρδια.

«Καφεδάκι;» πρότεινε η γιαγιά στον αστυνόμο.

«Από τα χέρια σας, οπωσδήποτε» είπε εκείνος.

«Εσύ, παιδί μου;» ρώτησε τον γιο της.

«Κάνε κι εμένα ένα. Έλα, κάτσε» είπε στον Μίλτο. Ο αστυνόμος προχώρησε στο λίβινγκ ρουμ. Ένωθε πάντα πολύ άνετα όταν βρισκόταν σε αυτό το σπίτι, που ήταν από τα ωραιότερα του νησιού. Είχε μια διακριτική κομψότητα και την υψηλή αισθητική του Αντώνη Ζάπα. Η γυναίκα του και ο δεύτερος άντρας της δεν είχαν αλλάξει τίποτα. Σε ένα από τα ράφια της βιβλιοθήκης, υπήρχε μια μεγάλη φωτογραφία της Άναμπελ Τίνκερ με τον Γιάννη μικρό. Ο Ζαφείρης την κοίταξε. Γι' άλλη μια φορά ένιωσε μια βαθιά λύπη γι' αυτό το όμορφο νέο κορίτσι που χάθηκε τόσο νωρίς. Η γιαγιά του Γιάννη τον είδε που κοιτούσε τη φωτογραφία.

«Είδες τι γλυκό κορίτσι που ήτανε;» είπε στον αστυνόμο. «Ένα γλυκό κορίτσι, έτσι σαν αερικό. “Νεραϊδούλα είσαι” της έλεγα. “Δεν είσαι η Άναμπελ, η Τίνκερμπελ, η νεραϊδούλα του Πίτερ Παν είσαι”. Γελούσε όποτε της το έλεγα αυτό...»

«Τι κάνει το παιδί;» είπε ο αστυνόμος όσο μπορούσε πιο φυσικά. Ο πατέρας του Γιάννη κατάλαβε αμέσως τι εννοούσε.

«Δεν έχουμε και μεγάλη πρόοδο. Ο ψυχολόγος μού είπε ότι ξεκίνησαν πειραματικά κάτι που μπορεί να έχει αποτελέσματα. Θα δούμε» είπε.

«Κάτι έγινε όμως σήμερα, κάτι πολύ σημαντικό» έκανε η γιαγιά τότε ζωηρά. «Ο Αντώνης λέει ότι δεν έχει μεγάλη σημασία. Όμως εγώ πιστεύω πως έχει· έτσι κι αλλιώς το παιδί θα θυμηθεί σιγά σιγά, δεν μπορεί να γίνει αυτό απότομα. Άκου, λοιπόν, Μίλτο μου, να δεις τι έγινε: Με το που μπήκε το παιδί στο σπίτι, έτρεξε στο ξύλινο κουτί που έχω στο τραπεζάκι της τηλεόρασης και ρώτησε: “Πού είναι τα στρατιωτάκια μου;”. Δεν τα είχε πλησιάσει για χρόνια, από τότε που μας δρόγηε το κακό. Θυμήθηκε όμως τα στρατιωτάκια του και ζήτησε να τα δει».

«Βρε μάνα, δεν είπα πως δεν είναι σημαντικό, έχουμε όμως πολύ δρόμο μέχρι να βρει τη μνήμη του, οπότε μην ενθουσιάζεσαι. Δε θέλω να απογοητευτείς. Τραβάς κι εσύ πολλά μαζί μας» της είπε ο Αντώνης Ζάπας.

Εκείνη την ώρα κατέβηκε ο Γιάννης. «Καλώς τον» είπε ο αστυνόμος και σηκώθηκε να τον αγκαλιάσει. «Μια χαρά σε βλέπω. Ολόκληρος άντρας έγινες από το περσινό καλοκαίρι που έχω να σε δω».

«Κάθε χρόνο αυτό λέτε» τον πείραξε ο Γιάννης.

«Αφού μεγαλώνεις πολύ γρήγορα, τι να πω; Δε μου λες, μιας και σε βρήκα, είσαι για μια παρτίδα σκάκι;... Όσο πάει δηλαδή, γιατί έχω πολλή δουλειά».

«Έγινε... Να ξέρετε όμως ότι έχω γίνει τσακάλι· όλο τον χειμώνα έπαιζα με τον μπαμπά και τον νικούσα συνέχεια».

«Τον μπαμπά σου τον νικούσες γιατί δεν ξέρει καλό σκάκι. Μ' εμένα να σε δω τι θα κάνεις».

«Μην τον ακούς. Όλο μεγάλα λόγια είναι. Στήστε το κι εγώ θα σας παρακολουθώ» έκανε γελώντας ο πατέρας του Γιάννη κι έφερε το σκάκι. Ο Γιάννης το πήρε και πήγε στο μεγάλο τραπέζι που βρισκόταν στην άκρη του λίδινγκ ρουμ. Οι δυο άντρες τον ακολούθησαν. Όταν άρχισε η παρτίδα έγινε απόλυτη ησυχία. Ο αστυνόμος και το παιδί έκαναν πολύ προσεκτικά τις κινήσεις τους. Ο πατέρας του Γιάννη, σκεφτικός, παρακολουθούσε χωρίς να μιλάει. Ύστερα από λίγο, πλησίασε η γιαγιά με ένα ποτήρι.

«Πιες την πορτοκαλάδα σου» είπε στον Γιάννη.

«Περίμενε λίγο... Σκέφτομαι».

«Σκέφτεσαι, ε;» γέλασε ο Ζαφείρης. «Να σε δω τώρα τι θα κάνεις».

«Πιες την τώρα... Θα φύγουν οι διταμίνες» επέμεινε η γιαγιά.

«Κάτσε, ρε γιαγιά... Κινδυνεύει το άλογό μου».

Η γιαγιά έμεινε από πάνω του σε στάση αναμονής. Ο Γιάννης κοιτούσε τα πιόνια σκεφτικός. Όλο σαν να πήγαινε να μετακινήσει ένα πιόνι, αλλά μετά σαν ν' άλλαζε πάλι γνώμη και να το ξανασκεφτόταν. Άρχισε να ψιθυρίζει έναν σκοπό. Ο πατέρας και η γιαγιά του κοιτάχτηκαν έκπληκτοι.

Ο Ζαφείρης κατάλαβε αμέσως πως κάτι συνέβαινε και παρακολούθησε τις αντιδράσεις τους. Ο Γιάννης τώρα μουρμούριζε ένα τραγούδι... «How many roads must a man walk down/ before you call him a man...»* Η γιαγιά έμεινε παγωμένη. Από το ύφος της και από το ύφος του πατέρα, ο Ζαφείρης κατάλαβε πως ένα κομμάτι από το παρελθόν του Γιάννη είχε μόλις έρθει στην επιφάνεια. Βλέποντας το απορημένο ύφος του, η γιαγιά του Γιάννη έκανε πολύ σιγά, σχεδόν μόνο με τις κινήσεις των χειλιών της: «Το τραγουδούσε η Άναμπελ». Ο πατέρας του Γιάννη τής έκανε νόημα να σταματήσει. Ο Γιάννης όμως δεν κατάλαβε τίποτα απ' όλα αυτά έτσι όπως ήταν απορροφημένος από την ένταση του παιχνιδιού: «How many roads must a man walk down/ before you call him a man...» συνέχισε να τραγουδάει. Όλη αυτή την ώρα, ο Αντώνης Ζάπας, η γιαγιά Δόμνα και ο Ζαφείρης κοιτούσαν σιωπηλοί και ακίνητοι, σαν να μην ήθελαν με τίποτα να ταράξουν τη στιγμή. Το πρόσωπο της γιαγιάς ειδικά ήταν γεμάτο προσδοκία. «Αυτό» είπε τότε ξαφνικά ο Γιάννης, και με ενθουσιασμό άλλαξε θέση σε ένα πόνι. «Ουφ... Ξέφυγα, ε;» έκανε στον Ζαφείρη. Τότε όλοι κατάλαβαν πως η μαγική στιγμή είχε τελειώσει.

«Μπράβο... Εγώ δε θα σκεφτόμουνα ποτέ αυτή την κίνηση... Θα το έχανα το άλογο» είπε ο πατέρας του.

«Σου είπα να παίζεις με δυνατούς παίκτες αν θες να μάθεις σκάκι» αστειεύτηκε ο Ζαφείρης και κοίταξε με θλίψη τη γιαγιά του Γιάννη. Δάκρυα κυλούσαν στο πρόσωπό

* Στίχοι από το γνωστό τραγούδι του Μπομπ Ντίλαν, *Blowin' in the Wind*. Σε ελληνική μετάφραση: «Πόσους δρόμους θα πρέπει κανείς να έχει διαβεί/ πριν άντρας γίνει για τα καλά».

της. Η γυναίκα γύρισε αργά και έφυγε προς την κουζίνα. «Πρέπει να φύγω τώρα» είπε ο Ζαφείρης και σηκώθηκε. «Άσ' το έτσι, και θα συνεχίσουμε μεθαύριο».

«Να σε πάω μέχρι έξω» πρότεινε ο πατέρας του Γιάννη. Όταν έφτασαν στο πορτάκι του κήπου, ο Αντώνης Ζάπας κοίταξε με παράξενο ύφος τον Ζαφείρη. «Δεν επιστρέφει μόνο ο δολοφόνος στον τόπο του εγκλήματος; επιστρέφει και ο αστυνομός, έτσι δεν είναι; Και καμιά φορά συναντιούνται» είπε.

Ο Ζαφείρης ξαφνιάστηκε. Είχε καταλάβει αμέσως τι ήθελε να του πει. Οκτώ χρόνια είχαν περάσει από τον θάνατο της Άναμπελ, και πρώτη φορά ο πατέρας του Γιάννη έλεγε αυτή τη λέξη. «Ποιος μίλησε για έγκλημα; Μίλησα εγώ ποτέ για έγκλημα;» ρώτησε δήθεν αθώα.

«Όχι, μιλάω εγώ. Ίσως να έχω άδικο. Περιμένω, όπως ξέρω πως περιμένεις και εσύ, να θυμηθεί ο Γιάννης. Είναι σίγουρο πως κάποτε θα θυμηθεί, και τότε ίσως μάθουμε τι έγινε σε αυτό το σπίτι. Σε χαιρετώ τώρα και σε ευχαριστώ που δε μας ξεχνάς» συνέχισε συγκινημένος.

Σαστισμένος ο Ζαφείρης, κατάφερε να κρύψει μια ξαφνική συγκίνηση που τον είχε καταλάβει και αυτόν. «Γεια» είπε μόνο κι έφυγε.